

Олена Коломицева  
Сергій Мильніченко

Olena Kolomytseva  
Sergiy Mylnichenko

## ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

### MAIN TRENDS OF REGIONAL ENERGY POLICY

*Підвищення енергетичної ефективності на регіональному рівні – одна з найважливіших задач державної політики щодо енергетичної безпеки країни. Досягнення цілей енергоефективності регіонів залежить від комплексу заходів, спрямованих на усунення диспропорцій у забезпеченні регіонів енергетичними ресурсами та їх споживанні і створення єдиного економічного простору в енергетичній сфері. У статті визначено головні проблеми, що зумовлюють кризовий стан в енергетичній сфері, проведено аналітичну оцінку регіонів України з позиції енергоефективності та наявності потенціалу енергозбереження за рейтингом Ukrainian Energy Index, досліджено державну політику підвищення енергетичної ефективності, визначено основні напрямки формування регіональної політики енергозбереження. Запропоновані напрямки є підґрунтям комплексного підходу до вирішення проблеми підвищення ефективності енергетичного комплексу регіону як у частині втілення енергозберігаючих заходів, так і в частині фінансового та матеріального забезпечення.*

**Ключові слова:** енергетична безпека, енергетичні ресурси, енергоємність ВВП, енергоспоживання, регіональна політика енергозбереження.

**Постановка проблеми.** В умовах глобалізації економічних відносин одним із найбільш уразливих напрямів економічної безпеки держав є забезпечення енергетичної безпеки. Світ зі зростаючим в геометричній прогресії народонаселенням стикнувся з проблемою гострої нестачі енергоресурсів. Профіцитні в ресурсному відношенні країни становлять меншість і, як правило, належать до іншого цивілізаційного простору, аніж країни-споживачі енергоресурсів [1, с. 11]. Нерівномірність забезпечення країн світу та регіонів окремих країн енергетичними ресурсами приводить до виникнення загроз енергетичній безпеці і, як наслідок, економічній та національній безпеці, особливо в тих країнах, які не мають достатньої кількості запасів корисних копалин, зокрема, вугілля, нафти та природного газу [2].

Упродовж усього періоду незалежності України енергетична сфера залишається найбільш уразливим сегментом економіки. Жодна зі стратегічних цілей – зниження енергоємності ВВП, інтенсифікація розробки власних покладів енергоресурсів, диверсифікація джерел і шляхів постачання енергоносіїв, формування стратегічного нафтового резерву, створення елементів ядерно-паливного циклу, всебічний розвиток альтернативної енергетики не були досягнуті. На наш погляд, подолання енерго-економічних проблем можливо тільки через формування результативної регіональної політики у сфері енергозбереження.

**Аналіз останніх джерел досліджень і публікацій.** Поєднання ринкових і державних механізмів регулювання політики енергозбереження висвітлено в працях українських та зарубіжних науковців. Поєднанню ринкових і державних механізмів регулювання енергозбереження, дослідженню критеріїв енергоефективності та розробці адаптивної енергетичної політики, присвячені роботи О. М. Суходолі, В. В. Микитенка, О. М. Поповченка, С. П. Денисюка та ін. Наукові праці вищезазначених вчених ґрунтуються на теоретичних засадах та присвячені впровадженню механізмів державного управління енергозбереженням. Проте додаткового дослідження потребують проблеми, пов'язані з необхідністю формування політики енергозбереження регіонів.

**Формулювання цілей статті.** Виявити основні проблеми розвитку енергетичного комплексу України та її регіонів, критично їх проаналізувати та на основі отриманої інформації визначити основні напрямки розвитку енергетичного комплексу регіонів, які забезпечать підвищення їх енергоефективності та енергетичної безпеки країни в цілому.

**Викладення основного матеріалу дослідження.** Україна належить до енергодефіцитних країн – за рахунок власних джерел вона задовольняє свої потреби у паливно-енергетичних ресурсах менш ніж на 50 %. На думку О. М. Суходолі, значного збільшення енергоресурсів у перспективі в країні не прогнозується. Основний власний енергоносіє – це вугілля, ресурси якого вистачить на 450–500 років [2].

Кінцевими споживачами енергії в Україні є промисловість, сектор приватних домогосподарств (31 % від загального кінцевого споживання) і транспорт (автомобільний та трубопровідний види транспорту, на які припадає відповідно 10,8 та 4,5 % від загального кінцевого споживання) [3, с. 101].

Сьогодні електроємність ВВП України в кілька разів перевищує аналогічний показник європейських країн. Однією з причин цього є структура української економіки, яка здебільшого складається з електроємних галузей, і надмірно високі витрати електроенергії на виробництво одиниці продукції. Висока електроємність також викликана істотним технологічним відставанням багатьох галузей промисловості та житлово-комунального господарства, а також високим рівнем зносу основних засобів [4-6].

Оцінка тенденцій розвитку вітчизняної енергетики й використання енергетичних ресурсів дозволила ідентифікувати основні проблеми, які потребують першочергового вирішення, стосовно енергозбереження у регіонах України:

- кризовий стан виробничо-ресурсного потенціалу енергетичного комплексу регіону, обумовлений відсутністю первинних енергетичних ресурсів та електрогенеруючих потужностей, внаслідок чого спостерігається постійне зростання тарифів на енергоресурси;

- відсутність дієвих правових та організаційно-економічних механізмів, що стимулюють виробників і споживачів енергоресурсів до підвищення ефективності виробництва і споживання енергії;

- висока енергозатратність промисловості регіону, зумовлена великою часткою застарілих виробничих засобів, зношеністю технологічного обладнання та недостатньою завантаженістю енергетичних потужностей внаслідок зниження обсягів виробництва;

- недостатність фінансових ресурсів, необхідних для оновлення виробничої бази енергетичного комплексу регіону, що призводить до енергодефіциту;

- недостатній рівень розвитку енергетичного комплексу регіону внаслідок кадрового аспекту (недостатній рівень освіти, спеціальної підготовки кадрів).

Енергетичні проблеми в регіонах України на сучасному етапі можна розділити на дві групи: проблеми енергозабезпечення (внаслідок високого рівня енергозалежності) та проблеми енергозбереження (внаслідок нераціонального використання енергії). Задоволення швидкозростаючих енергопотреб сьогодні значною мірою здійснюється екстенсивним шляхом: залученням в оборот і марнотратним використанням невідновлювальних енергоресурсів. Зазначені та інші проблеми потребують термінового вирішення, і, відповідно, активізації процесів пошуку шляхів формування стратегії і механізмів розвитку регіонального енергетичного комплексу, що сприяють створенню необхідних умов для його економічного підйому, виступають гарантом енергетичної безпеки регіону, забезпечують максимальне задоволення потреб населення при регулюванні процесів, що відбуваються в енергетичному секторі, з боку держави.

Проведена аналітична оцінка регіонів України з позиції енергоефективності та наявності потенціалу енергозбереження за рейтингом Ukrainian Energy Index. Перші три місця у рейтингу займають Закарпатська, Чернігівська та Вінницька області. Найнижчі місця в рейтингу посіли Рівненська, Черкаська і Луганська області з енергоефективністю 38,5 %, 43,9 %, 44,7 % від рівня ЄС відповідно. Низька позиція цих областей зумовлена значною часткою неефективного хімічного сектору в структурі промисловості, а у випадку Луганської та Черкаської областей – неефективним споживанням ресурсів у житловому секторі. Головними споживачами енергоресурсів у цих областях є виробники хімічних добрив – ПАТ «Рівнеазот» у Рівненській області, ПАТ «Азот» у Черкаській області і ПрАТ «Севродонецьке об'єднання «Азот» у Луганській області. При цьому хімічний сектор у цих областях у декілька разів поступається за енергоефективністю областям, де також присутні великі виробники хімічних добрив – Дніпропетровській і Одеській (рис. 1).

Оцінка стану споживання паливно-енергетичних ресурсів, рівня енергоефективності свідчить про значний накопичений в господарстві регіонів потенціал енергозбереження, на величину якого можна зменшити потребу в паливно-енергетичних ресурсах за рахунок здійснення активної енергозберігаючої політики, що в результаті позитивно позначиться на зниженні собівартості і підвищенні конкурентоспроможності продукції та забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону в цілому.

Основними суб'єктами управління енергозбереження в регіоні, що створюють нормативно-законодавчі, інституційні, економічні, інформаційні умови для ведення бізнесу є органи державної влади. Але слід розрізняти регіональну енергетичну політику, що проводять державні органи влади по відношенню до регіонів (макрорівень) і власну регіональну політику, що проводять регіональні органи влади по відношенню до території, які знаходяться під їх юрисдикцією (мезорівень).

**Рис. 1. Енергоефективність та потенціал енергозбереження регіонів України, 2014 р.**

За своїм сутнісним змістом ці два рівня політики енергозбереження не мають однозначного сприйняття. Політика енергозбереження на макрорівні, пов'язана з вирішенням енергетичних проблем міжгалузевого характеру зі створення загальних сприятливих умов для підвищення ефективності енергозбереження в країні, які сприяють формуванню відповідних цільових програм, охоплюючи усі сфери життєдіяльності регіону.

Внутрішньорегіональна політика енергозбереження представляє собою сукупність методів, інструментів, засобів, механізмів впливу регіональних владних структур держави на певні види діяльності і територіальні утворення щодо формування регіональних програм енергозбереження, направлених на підвищення енергоефективності окремих виробництв і соціально-економічного розвитку регіону в цілому.

Проведення регіональної енергетичної політики регіонів України, які різняться виробничою спеціалізацією та рівнем соціально-економічного розвитку, повинно здійснюватися з урахуванням їх специфіки та у взаємозв'язку з поставленими стратегічними загальнонаціональними завданнями перспективного розвитку економіки й енергетики. Державна регіональна політика повинна враховувати принципи розходження умов енергозабезпечення й структури паливно-енергетичних балансів регіонів, що є обов'язковою умовою забезпечення їхньої енергетичної безпеки.

Цілями державної регіональної енергетичної політики на державному рівні є створення єдиного економічного простору в енергетичній сфері шляхом розвитку міжрегіональних ринків енергоресурсів і транспортної інфраструктури, оптимізація територіальної структури виробництва й споживання паливно-енергетичних ресурсів. Врахування специфіки регіонів, розробка індивідуальних програм забезпечення енергетичними ресурсами регіонів є необхідною умовою регіональної енергетичної політики, яка повинна бути спрямована на ефективний розподіл повноважень і відповідальності в сфері регулювання енергетичного сектора між державними й регіональними органами виконавчої влади й органами місцевого самоврядування на законодавчому рівні. Такий підхід необхідний для досягнення балансу інтересів органів державної влади, підприємств енергетичного сектора й споживачів енергоресурсів. Формування регіональної енергетичної політики необхідно здійснювати з урахуванням диспропорцій в забезпеченості природними енергетичними ресурсами й у структурі споживання енергоресурсів різних регіонів, субсидування створення сезонних запасів палива. Однією з важливих задач енергозбереження у регіонах повинно стати також максимально можливе й економічно ефективне використання в регіонах місцевих джерел паливно-енергетичних ресурсів.

Механізми реалізації енергетичної політики регіонів повинні відображати принципи дії механізмів загальнодержавної енергетичної політики, що важливо в умовах інтеграції усіх параметрів

розвитку системи держави. При цьому необхідно законодавчу базу регіонів у сфері енергетики привести у відповідність із законодавчою політикою держави стосовно енергозбереження та енергозабезпечення.

Для досягнення основних цілей і реалізації пріоритетів регіональної енергетичної політики передбачається здійснення регіональними органами управління енергетичним господарством функцій в області: розробки й реалізації регіональних енергетичних програм (у тому числі програм паливо- і енергозабезпечення й енергозбереження регіонів); проведення активної енергозберігаючої політики, створення й управління регіональними фондами енергозбереження; організації й регулювання теплопостачання, модернізації й раціоналізації теплового господарства й теплопостачання споживачів житлово-комунального комплексу; підтримки незалежних виробників палива й енергії, що використовують енергоресурси місцевого значення, забезпечують доробку виснажених родовищ, участі в розробці й реалізації програм санації збиткових підприємств паливно-енергетичного комплексу; контролю за дотриманням суб'єктами паливно-енергетичного комплексу законодавства, у тому числі в області охорони навколишнього середовища.

Істотне значення для реалізації регіональної енергетичної політики здобуває координація діяльності державних органів влади на місцях, включаючи уточнення прогнозів територіальної динаміки виробництва й споживання енергоресурсів, узгодження заходів регіональних енергетичних і державних цільових програм.

Енергозбереження й підвищення енергоефективності є комплексною завданням, у рішенні якого повинні брати участь всі основні інститути суспільства: наукові, виробничі й громадські організації, а також влада й бізнес. Важливо організувати чітку взаємодію з бізнес-співтовариством, і задіяти людський фактор, забезпечивши інформаційну й освітню підтримку заходів щодо енергозбереження й підвищення ефективності використання енергетичних ресурсів на міжнародному, національному, регіональному й муніципальному рівнях.

Енергетична політика регіонів, враховуючи об'єктивну необхідність і прагнення регіонів до самоврядування й самозабезпечення кінцевими енергоносіями направлена на: узгодженість інтересів державних і регіональних органів влади, підприємств енергетичного сектора й споживачів енергоресурсів; розподіл прав, обов'язків і відповідальності між державними і регіональними органами влади щодо управління енергетичною сферою; сприяння міжрегіональній і внутрішньорегіональній інтеграції господарської діяльності; раціонального використання місцевих паливно-енергетичних ресурсів, а також тих, що надходять в регіони, для забезпечення ефективності економічного розвитку та підвищення якості життя населення.

Головна мета регіональної політики енергозбереження – підвищення рівня енергетичної безпеки в регіонах і, як результат, країни в цілому. Тому реалізація державної енергозберігаючої політики на регіональному рівні передбачає формування в кожному регіоні відповідної концепції, яка базується на використанні принципів енергозбереження та факторів впливу з метою досягнення цієї мети.

Специфічною особливістю робіт щодо раціонального використання енергетичних ресурсів є комплексний підхід у вирішенні проблеми підвищення ефективності енергетичного комплексу регіону як в частині втілення енергозберігаючих заходів, так і в частині фінансового та матеріального забезпечення. В практичному аспекті це означає необхідність наступних кроків: аналіз структури та обсягів енергоспоживання, виявлення втрат традиційних видів енергії, причин виникнення та визначення шляхів скорочення або повного їхнього усунення; розробка комплексу заходів з енергозбереження; впровадження енергозберігаючих заходів на основі докорінних змін в техніці і технології виробництва; збір даних щодо наявності місцевих і вторинних енергоресурсів і розробка пропозицій щодо їх використання; освоєння та комплексне використання нетрадиційних відновлюваних джерел енергії.

З метою зниження енергоємності продукції, що випускається в регіоні, поряд зі структурною перебудовою економіки, необхідне продовження цілеспрямованого впровадження організаційних і технічних заходів задля підвищення ефективності використання палива та енергії шляхом реалізації програм енергозбереження в поточному і перспективному періодах. Реальність сформованої задачі ґрунтується на успішному зарубіжному досвіді та реалізації сучасних ефективних програмних заходів у сфері енергозбереження.

Питання енергозбереження сьогодні розглядається багатоаспектно: як необхідність підвищення ефективності енергоспоживання у форматі проблем, пов'язаних з глобальним потеплінням [7], забезпечення енергетичної безпеки України [8], забезпечення глобальної енергетичної безпеки [9] та ін.

Так, на думку дослідників, зокрема Баранніка В. О. послідовна та успішна реалізація енерго-ефективної політики сприяє досягненню як мінімум трьох головних цілей загальнодержавної енергетичної політики:

- підвищення рівня енергетичної безпеки;
- зменшення шкідливого екологічного впливу на довкілля;
- підвищення конкурентоспроможності національного виробництва [10, с. 15].

У рамках «Нової енергетичної стратегії України до 2020 року: безпека, енергоефективність, конкуренція», розробленої в контексті Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» (затвердженої указом Президента України від 12 січня 2015 р. №5/2015), головною метою розвитку енергетики України є забезпечення енергетичної безпеки і перехід до енергоефективного та енергоощадливого використання і споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій [1, с. 7]. Для досягнення мети і головних цілей стратегією визначено наступні загальні завдання:

1. Гарантування енергетичної незалежності, включаючи створення стратегічних резервів, диверсифікацію джерел і шляхів постачань.
2. Зниження енергоемності ВВП до 2020 р. на 20 % порівняно з 2012 р.
3. Функціонування конкурентних і прозорих ринків електроенергії, тепла, газу, нафти та нафтопродуктів, вугілля тощо з урахуванням чинника зовнішньої агресії.
4. Оптимізація енергетичного балансу за критеріями ефективності та результативності.
5. Забезпечення надійного функціонування енергетичної інфраструктури, у т.ч. захист критичних об'єктів.
6. Інвестиційна привабливість (залучення інвестицій) [1, с. 15].

Багатоаспектність енергоекономічних проблем на макрорівні та завдання, які ставить держава перед сферою енергетики, дозволяє визначити основні напрямки підвищення енергоефективності та енергозбереження на рівні регіонів:

- розробка концепцій і програм підвищення енергоефективності та енергозбереження у розрізі регіонів з урахуванням особливостей їх розміщення та ресурсного потенціалу, а також специфіки управління енергоспоживанням;
- розробка і реалізація реальних проектів використання місцевих паливно-енергетичних ресурсів для отримання тепла, проектів виробництва різних видів палива на сучасній технологічній основі, проектів використання тепла технологічних процесів промислових підприємств;
- стимулювання створення і реалізації пілотних проектів отримання тепла з біомаси, використання вітрової і сонячної енергії у промисловості, домогосподарствами та в системах централізованого теплопостачання;
- стимулювання скорочення споживання природного газу шляхом модернізації регіональних і місцевих розподільчих газових мереж, часткового заміщення газу електроенергією;
- технічна і технологічна модернізація систем транспортування та розподілу електричної та теплової енергії, реконструкція підстанцій і ліній електропередачі, поліпшення технологічного рівня експлуатації за рахунок більш ефективного використання наявних виробничих потужностей;
- оптимізація схем енергозабезпечення із врахуванням досягнень у сфері децентралізованого енергозабезпечення;
- стимулювання залучення інвестицій виробництва з використанням новітніх енергозберігаючих технологій й припинення виробництва неефективної з погляду витрат енергоресурсів продукції;
- розробка і реалізація заходів стимулювання підвищення енергоефективності житлових і громадських будівель, а також застосування економічних санкцій за нераціональне використання паливно-енергетичних ресурсів та пільг для стимулювання заходів енергозбереження;
- впровадження заходів з підвищення енергоефективності опалювальних приладів та контролю за забезпеченням енергозбереження у громадських і комерційних будівлях;
- розробка і впровадження системи енергетичного аудиту на рівні окремих підприємств і споруд, забезпечення 100 % обліку усіх енергоресурсів приладами обліку;
- розробка гнучкої системи адресної допомоги домогосподарствам щодо підвищення теплозбереження у будівлях, заміни та встановлення енергоефективного обладнання, джерел світла енергоефективних побутових приладів;
- стимулювання розвитку відновлювальних джерел енергії шляхом удосконалення грошово-кредитної політики та запровадження гнучкої системи податкових пільг;

– створення сприятливого клімату для розвитку ділового співробітництва, обміну передовими технологіями та залучення інвестицій;

– підвищення енергоефективної свідомості громадян та інформування споживачів енергоресурсів щодо переваг ощадливого використання енергоносіїв шляхом використання ЗМІ та роз'яснювальної роботи.

**Висновки.** Суттєва технічна і технологічна відсталість національної економіки, нераціональне використання паливно-енергетичних ресурсів, недостатність коштів для впровадження енергозберігаючих технологій і недосконалість системи обліку споживання енергоносіїв визначає високу енергоємність ВВП в Україні. Залежність від імпорту та його висока вартість ставить під загрозу енергетичну безпеку країни, що зумовлює необхідність впровадження дієвих реформ щодо підвищення ефективності енергетичного комплексу як на макrorівні, так і на рівні регіонів. Комплексний підхід у вирішенні проблеми підвищення ефективності енергетичного комплексу регіонів створить можливість для визначення оптимальних обсягів покриття регіональних потреб у паливно-енергетичних ресурсах та сприятиме подоланню енергоекономічних проблем країни в цілому.

### Список використаної літератури

1. Нова енергетична стратегія України до 2020 року: безпека, енергоефективність, конкуренція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.razumkov.org.ua/upload/Draft%20Strategy\\_00%20\(7\).pdf](http://www.razumkov.org.ua/upload/Draft%20Strategy_00%20(7).pdf)
2. Суходоля О. М. Енергоємність валового внутрішнього продукту : тенденції та чинники впливу [Електронний ресурс] / О. М. Суходоля // Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президенті України. – 2003. – № 2. – С. 140–149. – Режим доступу : <http://www.is.svitonline.com/sukhodolya/publicat/>
3. Полтавець Л. Л. Статистичне оцінювання ефективності використання енергетичних ресурсів на макrorівні / Л. Л. Полтавець // Економіка розвитку. – 2013. – № 3 (67). – С. 99–102.
4. Микитенко В. В. Енергоефективність промислового виробництва / В. В. Микитенко. – К. : Об'єднаний інститут економіки, 2004.
5. Поповченко О. М. Механізми державного управління енергозбереженням у промисловому комплексі електроенергетики України / О. М. Поповченко ; Донецька державна академія управління Міністерства освіти і науки України. – Донецьк, 2003.
6. Перелі І. Потенціал енергозбереження в Україні : де він проявляється і як його реалізувати? [Електронний ресурс] / І. Перелі // УКРАЇНСЬКА ENERGETИКА. – Режим доступу : <http://ua-energy.org/post/37475>
7. Зелена книга «Европейская стратегия устойчивой, конкурентоспособной и безопасной энергетики» [Електронний ресурс]. Комиссия европейских сообществ, Брюссель, СОМ (2006). – Режим доступа : <http://www.delukr.ec.europa.eu/page947.html>
8. Основні напрями державної політики у сфері забезпечення енергетичної безпеки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
9. Глобальная энергетическая безопасность. Итоговый документ саммита «группы восьми» [Электронный ресурс]. – Санкт-Петербург, 2006. – Режим доступа : <http://www.civilg8.ru/index.php>
10. Бараннік В. О. Ефективність енергоспоживання в державі як індикатор конкурентоспроможності. Міждержавні співставлення [Електронний ресурс] / В. О. Бараннік // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2010. – № 7. – С. 14–18. – Режим доступу : [http://economy.kpi.ua/files/files/3\\_kpi\\_2010\\_7.pdf](http://economy.kpi.ua/files/files/3_kpi_2010_7.pdf)

### References

1. Nova enerhetychna stratehiya Ukrayiny do 2020 roku: bezpeka, enerhoefektyvnist', konkurentsya [Elektronnyy resurs]. Rezym dostupu: [http://www.razumkov.org.ua/upload/Draft%20Strategy\\_00%20\(7\).pdf](http://www.razumkov.org.ua/upload/Draft%20Strategy_00%20(7).pdf)
2. Sukhodolya, O. M. (2003). Enerhoeyemnist' valovoho vnutrishn'oho produktu: tendentsiyi ta chynnyky vplyvu [Elektronnyy resurs]. *Zbirnyk naukovykh prats' Natsional'noyi akademiyi derzhavnoho upravlinnya pry Prezydentovi Ukrayiny*, №2, s. 140–149. Rezym dostupu: <http://www.is.svitonline.com/sukhodolya/publicat/>
3. Poltavets', L. L. (2013). Statystychne otsynuyannya efektyvnosti vykorystannya enerhetychnykh resursiv na makrorivni. *Ekonomika rozvytku*, 3 (67), s. 99–102.
4. Mykytenko, V. V. (2004). Enerhoefektyvnist' promysloвого vyrobnytstva. Ob'yednanyy instytut ekonomiky, Kyiv, Ukrayina.
5. Popovchenko, O. M. (2003). Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnya enerhozberezhennyam u promyslovomu kompleksi Ukrayiny elektroenerhetyky. *Donets'ka derzhavna akademiya upravlinnya Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny*, Donetsk, Ukrayina.

6. Pereli, I. Potentsial enerhozberezhennya v Ukraini: de vin proyavlyayet'sya i yak yoho realizuvaty? [Elektronnyy resurs] UKRAYINS'KA ENERGETYKA. Rezym dostupu: <http://ua-energy.org/post/37475>
7. Zelenaya kniga «Evropeyskaya strategiya ustoychivoy, konkurentosposobnoy i bezopasnoy energetiki» (2006) [Elektronnyy resurs]. Komyssiya evropeyskikh soobshchestv, Bryussel', SOM. Rezym dostupu: <http://www.delukr.ec.europa.eu/page947.html>
8. Osnovni napryamy derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennya enerhetychnoyi bezpeky Ukrainy [Elektronnyy resurs]. Rezym dostupu: <http://www.president.gov.ua>
9. Hlobal'naya energeticheskaya bezopasnost'. Itogovyy dokument sammita «gruppy vos'my»(2006) [Elektronnyy resurs], St.-Petersburg. Rezym dostupu: <http://www.civilg8.ru/index.php>
10. Barannik, V. O. (2010). Efektyvnist' enerhospozhyvannya v derzhavi yak indykator konkurentospromozhnosti. Mizhderzhavni spivstavlennya [Elektronnyy resurs]. *Ekonomichnyy visnyk NTUU «KPI»*, (7), s. 14–18. Rezym dostupu: [http://economy.kpi.ua/files/files/3\\_kpi\\_2010\\_7.pdf](http://economy.kpi.ua/files/files/3_kpi_2010_7.pdf)

**Olena Kolomytseva, Sergiy Mylnichenko**

### MAIN TRENDS OF REGIONAL ENERGY POLICY

*The increase of power efficiency at regional level is one of the major tasks of public policy in relation to power safety of the country. The achievement of regions power efficiency depends on the complex of measures aimed at the removal of disproportions in providing regions with energy resources and their consumption and the creation of single economic space in power sphere.*

*The article indicates main problems, which cause the crisis in energy sector: the lack of resource potential of energy sector in the region, the lack of effective legal and organizational-economic mechanisms that encourage producers and users of energy resources to improve the efficiency of energy production and use; high energy consumption industry in the region; the lack of financial resources needed to upgrade the industrial base and energy complex of the region; the underdevelopment of energy complex of the region through human resource aspects.*

*An analytical assessment of Ukrainian regions from the perspective of energy efficiency and the presence of energy saving potential according to the rating of Ukrainian Energy Index is made, public policy to improve energy efficiency is studied, the main directions of regional policy of energy conservation: technical and technological modernization of transportation and distribution of electric and thermal energy; optimization of energy saving schemes, taking into account developments in the field of decentralized energy supply, are determined and encourage the development of renewable energy sources.*

*Proposed directions are a prerequisite of an integrated approach to solve the problem of increasing the energy sector efficiency in the region both in terms of the implementation of energy conservation measures, and in terms of financial and material support.*

**Keywords:** *energy security, energy resources, energy intensity of GDP, energy consumption, energy saving regional policy.*